

"VEGA" SH.P.K.

PERMBLEDHJA
JO-TEKNIKE E
RAPORTIT
TE THELLUAR TE VNM-
SE

*OBJEKTI "MAKARESH", QARKU DURRES,
(LEJA MINERARE NR. 971/ 1)*

PËRMBAJTJA

- Instalimi dhe aktivitetet e tij;
- Lëndët e para dhe ato ndihmëse, substancat e tjera dhe energjia e përdorur ose e gjeneruar nga instalimi;
- Burimet e shkarkimeve nga instalimi;
- Kushtet në vendndodhjen e instalimit dhe rastet e njohura historike të ndotjes;
- Natyra dhe sasitë e shkarkimeve të pritshme nga instalimi në çdo vend/mjedis, si dhe identifikimi i efekteve të rëndësishme të shkarkimeve në mjedis;
- Teknologjia dhe teknika të tjera të propozuara për parandalimin e shkarkimeve ose, kur kjo nuk është e mundur, për pakësimin e shkarkimeve nga instalimi, veçanërisht duke zbatuar teknikat më të mira të disponueshme;
- Alternativën në lidhje me zgjedhjen e vendit të instalimit dhe teknologjinë e përdorur;
- Masat për parandalimin dhe rikuperimin e mbetjeve (nëse është e nevojshme);
- Masat për përdorimin eficent të energjisë;
- Masa të tjera të planifikuara në përputhje me parimet e përgjithshme që rregullojnë detyrimet themelore të operatorit, dmth:
- Monitorimi i planifikuar i shkarkimeve nga instalimi.

PËRMBAJTIA JOTEKNIKE TË RAPORTIT TË THELLUAR TË VNM-SË.

Qellimi i hartimit te raportit te VNM-se eshte percaktimi i efekteve negative dhe pozitive te aktivitetit dhe masat e duhura per permiresimin dhe zvogelimin e ndikimeve ne mjedis si rezultat i zhvillimit te projektit. VNM nuk do te mbuloj cdo aspekt te nje efekti mjedisor te projektit, me te njejtin nivel detajesh. Theksi do te vihet ne ndikimet kryesore qe shkakton zhvillimi i aktivitetit.

Objektivat e VNM jane permiresimet mjedisore te zones ku zbatohet projekti dhe rreth saj respektimi dhe kerkesat e komunitetit te zones per rreth ,identifikimi dhe marrja e masave te duhura per zvogelimin e ndikimeve te mundshme potenciale negative te projektit. Mbrojtjen e shendetit te njeriut.Parashikon dhe perjashton ndryshimet e pakthyeshme dhe demtimet serioze te mjedisit.Ruan dhe mbron burimet natyrore, peziazhet e natyres dhe komponentet perberes te ekosistemeve.

Eshte pershkruar ne menyreë përbledhur të kuadrit ligjor mjedisor dhe institucional që lidhet me projektin,metodika e zbatuar për hartimin e raportit të thelluar të VNM-së:

Raportit i thelluar të VNM-së eshte hartuar nga Studio "Studime Projektime Minerare" Sh.p.k., licensuar nga Q.K.L. me nr.license LN-7543-02-2014, per sherbime ekspertize profesionale lidhur me Ndikimin ne Mjedis.Të dhënat janë mbledhur kryesisht nga inspektimet në terren në zonën e zhvillimit të projektit. Nuk është e mundur të zbutet çdo ndikim, por puna e e grupit të te hartimit te VNM-së është, perqendruar që të punojë me zhvilluesin e projektit për të vendosur se çfarë është e mundur dhe e përballueshme në kontekstin e zhvillimit të propozuar.

Per pergatitjen e raportit te thelluar te vleresimit te ndikimit ne mjedis per aktivitetin e shfrytezimit shoqeria , vuri ne dispozicion te hartuesve te raportit te thelluar te VNM studimet, projektet, fotografi, harta, skica te terenit etj qe dispononte lidhur me zhvillimin e veprimtarise. Grupi i projektimit me specialistet dhe ekspertet e angazhuar per kete studim, pasi u njojen me permbajtjen e materialeve , llojin e veprimtarise qe do te kryhet, fazat e zbatimit te projektit dhe kohen e ndertimit dhe funksionimit te tije, bene rikonicionin e zones ku do te kryhet veprimtaria dhe te zones per rreth dhe u percaktuan drejtimet qe do te trajtohen ne kete studim. Nga cdo specialist dhe ekspert u moren te dhenat e nevojshme nga gjendja faktike e teritorit ku do zbatohet projekti, nga burime njerezore specialist te sherbimit pyjor , institutit tokave , nga literatura dhe arkiva dhe u perzgjodhen ato te dhena te cilat kishin sinjifikance me te madhe lidhur me zhvillimin e veprimtarise.

Qellimi i projektit

Qellimi i projektit te propozuar eshte shfrytezimi i mineralit te Gurit gelqeror me kariere ne lejen minerare nr. 971, dt. 05.09.2006 ne objektin "Makaresh", qarku Durrës, si dhe Vleresimi i Ndikimit ne Mjedis per aktivitetin hapje, pergatitje dhe shfrytezim teketij objekti. Kjo zone eshte e preferuar per shfrytezimin me kariere me punime siperfaquesore sepse ka te ngritur infrastrukturen rrugore, ka lethesira ne transport me kosto te ulet te prodhimit dhe ndodhet prane qyteteve te medha Tiranes, Durrësit ku kerkesat per lende te para per industrine e ndertimit jane ne rritje.

Njekohesisht ne VNM trajtohen ; vendndodhja e veprimtarise, procesi teknologjik qe do te aplikohet, ndikimi ne mjedis per objektin minerar qe kerkohet te pajiset me leje mjedisore. Pershkruhen ne menyre te hollesishme karakteristikat fizike te projektit, marrja ne konsiderate e

alternativave, pershkrimi i karakteristikave te mjedisit qe mund te ndikohet, pershkrimi i ndikimeve te rendesishme te veprimitarise, parashikimi i ndikimeve indirekte, pershkrimi i masave per zbutjen e ketyre ndikimeve, programi i monitorimit, plani i rehabilitimit, plani i menaxhimit te mbetjeve etj...

Vendendodhja

Zona e kërkuar për shfrytezim ndodhet ne plashetin **K-34-88-B-c-3** dhe **K-34-88-D-a-1** ne shkalle 1:10000

Sipërfaqja e tokës që do të përdoret përkohësisht. Aktualisht nuk perdoret per asnjë lloj veprimitarie, pervecse per shfrytezimin e gurit gelqerorit. Me zbatimin e ketij projekti kjo siperfaqe toke do te perdoret nga zhvilluesi si ne fazen e ndertimit ashtu edhe te funksionimit te projektit.

Relievi

Kurritet kodrinore ne rajon perbejne një nga elementet me karakteristike te reliefit. Ato shtrihen nga juglindja ne veriperendim here ne trajte vargjesh paralel te panderprere e disa here ne trajte kodrash te vecuara. Vargu kodrinor i Krastes nderpritet terthor nga një seri luginash depertuese. Vecori karakteristike e ketyre luginave jane ngushtimet qe pesojne ato kur kalojne neper shkembën gelqerore dhe zgjerimet e tyre kur futen ne shkembën terigjene. Ne per gjithesi luginat kane formen e shpateve asimetrike me dy nivele tarracash

Klima

Objekti ben pjese ne nenzonen qendrore te zones klimatike mesdhetare kodrinore. Dimri per gjithesisht eshte i bute dhe me lageshti, kurse vera eshte e nxehte dhe e thatë.. Temperatura mesatare vjetore e ajrit eshte afersisht 13.8° . Mesatarja e sasise se reshjeve vjetore eshte rreth 1800 mm ne vit. Reshjet e bores ne zone jane te rralla. Drejtimet kryesore te ererave dominuese ne kete zone jane veri – jug dhe veriperendim – verilindje

Bimesia

Fizionomia e bimeve te kesaj zone karakterizohet kryesisht nga shkurre te blerta dhe nga shkurre qe leshojne gjethje ne stinen e dimrit. Nga shkurret qe bejne pjese ne ndertimin e makies me karakteristike jane mareja, shqopa etj. Ne te njejtën zone ku nuk rritet makia ndeshim drure e shkurre submesdhetare si lisi i bute ose bunga e bute.

Bimesia ne zone eshte e degraduar dhe siperfaqja e saj vjen gjithmone duke u pakesuar. Si element te nen pyllit mund te permendim drizen, goricen, krekezen.

Popullsia, ekonomia

Zona me e madhe e banuar eshte qyteti i Krujes me rreth 15 000 banore. Pjesa me e madhe e kesaj popullsie merren me aktivitete te ndryshme industriale dhe tregetare etj. Qendra te tjera te banuara jane Fushe Kruja, Zgerdheshi, Makaresha. Objekti i punes se tyre eshte bujqesia, blegtoria dhe tregtia.

Hapja dhe zhvillimi i karrierave te prodhimit te materialeve te ndertimit dhe gureve dekorative do te ndikonte ne menyre te ndjeshme ne zhvillimin dhe permiresimin e ekonomise se fshatrave perreth, per kete arsyet keto aktivitete duhen stimuluar.

Ky aktivitet do te krijoje nje burim te ri te ardhurash per banoret e komunes dhe te fshatrave per rreth

Infrastruktura

Ne afersi te objektit qe projektohet per shfrytezim kalon rruga Fushe Kruje – Kruje e cila eshte e lidhur me autostraden Tirane – Shkoder, autostraden Durrës – Kukës, te cilat mundesojne lidhjen e ketij objekti me portin e Durrësit dhe Shengjinit dhe qytetet kryesore Tirane, Durrës, Lezhë, Shkodër etj.

Ne objekt dhe ne afersi te tij nuk ka toka bujqesore, pyje dhe elemente te tjere te infrastruktures qe mund te demtohen nga zhvillimi I ketij aktiviteti.

Kohezgjatja e planifikuar e funksionimit te projektit

Shoqeria prej 10 vitesh zhvillon aktivitetin e shfrytezimit te gurit gelqeror dhe nuk parashikon ndertime te reja ne funksion te zhvillimit te ketij aktiviteti. Bazuar ne Ligjin Minerar Nr. 10 304, datë 15.7.2010 "Për sektorin minerar në Republikën e Shqipërisë", paraprakisht mendohet qe perfundimi i funksionimit te ketij aktiviteti te jete viti 2026. Me mbylljen e ketij aktiviteti fillon fazë e rehabilitimit te ketij objekti mbi bazen e nje projekti mbylliyeje rehabilitimi dhe monitorimi ne perputhje me kerkesat e Legjislacionit ne fuqi.

Përvetimi i proceseve ndërtimore dhe teknologjike,

Sipas ketij projekti eshte aplikuar varianti i hapjes me transhe kapitale e cila eshte zhvilluar nga horizonti i fundit i shfrytezimit + 300 m deri ne horizontin e siper te shfrytezimit + 370 m. Objekti eshte lidhur me rrugen nationale , Ne kete objekt konsiderohen te perfunduara punimet e hapjes, lidhja e tij me rrugen nationale, dhe per gjithesht punimet e perqatitjes .

Nga sa u tha me siper eshte parashikuar hapja e transheve pa transport pasi karriera shtrihet ne relief malor me shkembinj te qendrueshem. Eshte menyre e thjeshte dhe ka siguri te larte ne pune. Krijon mundesi per fillimin e transhese ne disa segmente njekohesisht.

Sistemi i shfrytezimit

Nga llogaritjet paraprake, dhe kushtet e favorshme te reliefit ka rezultuar qe menyre me e pershtatshme per shfrytezin e rezervave te mineralit ne kete objekt eshte menyre siperfaqore e cila sipas menyes se transportit te mbuleses ne stiva, menyes se kryerjes se punimeve te zbulimit dhe tipit te pranuar te mjetit te ngarkimit dhe transportit sistemi i shfrytezimit qe parashikohet te perdoret eshte i thjeshte me transport.

Sterili qe do te dale nga punimet e zbulimit, do te ngarkohet ne automjet me ane te mjetit te ngarkimit dhe do te transportohet ne vend depozitimet brenda kufijve te karrieres.

Shfrytezimi parashikon fillimin e punimeve nga larte poshte (horizonti i siper drejt horizontit te poshtem). Kjo menyre shfrytezimi lejon zhvillimin normal te punimeve te shfrytezimit duke krijuar siguri ne pune si dhe krijon mundesi per shfrytezim te njekoheshem ne disa shkalle.

Punimet e rrezimit ne prodhim e zbulimin e mineralit.

Fortesa e shkembjenje sic u parashtrua me larte eshte e tille qe ben te domosdoshem perdonimin e punimeve me lende plasese. Ne projekt pashaportat e shpim plasjes i jane referuar sigurimit te prodhimit mineralit prej 50 000 m³/vit.

Jane projektuar dy pashaporta shfrytezimi.

-Rrezimi me bira marteli

Rrezimi me bira marteli i rekomandohet shoqerise qe te perdoret ne hapjen e rrugeve dhe transheve, perqatitjen e fillimit te shkalles, nivelin e shesheve te punes, ricoptimin e mineralit me permasa te medha

-Rrezimi me puse sonde

Per shpimin e puseve te minave ne frontin e prodhimit do te perdoret sonde vete-levizese me sistem ecje me zinxhira.Kjo sonde shpon puse me thellesi deri 30 m, me diameter 100 mm me kende shpimi deri ne 360°, por puset ne karriere do te hapen deri ne 10m thellesi. Puset mund te shpohen vertikal ose te pjerret . I rekomandohet shoqerise qe drejtimi i birave te sondes ne shkallet e karrieres te jete vertikal dhe i pjerret, sic jane paraqitur ne anen grafike.

Transporti ne kariere

Transporti i shkebenjeve nga fronti i punes per ne sheshet e depozitimit te sterilit realizohet me automjete.

Sasite e lendeve te para

Ne teknologjine e shfrytezimit te gurit gelqeror me kariere nuk perdoren lende te para ne sherbim te aktivitetit, prandaj nuk do ta trajtojme. Theksojme se ne kariere nuk do te perdoren lende te demshme (toksike) qe po te shkarkohen ne uje, ajer dhe toke ndotin ambientin dhe demtojne floren dhe faunen e zones. Makinerit qe do te perdoren ne kariere jane me motor dizel, ato punojne me nafta dhe lubrifikohen me vajra. Remonti kapital e makinerive do te behet ne bazen mekanike te subjektit.Nga punonjesit e karieres kujdes i vecant do te tregohet per grumbullimin e vajrave te djegura, ato do te grumbullohen dhe do te tregtohen tek subjektet qe perpunojne vajrat e djegura duke i ricikluar. Gjithashtu punonjesit do te jene instruktuar si te veprojne ne rast se ndodhin rrjedhje aksidentale te vajrave nga sotokarteri i makinave ne rast avarish. Ne keto raste gjith materiali ndotur do te mblidhet dhe do te trasportohet ne sheshet e caktuara nga pushteti vendor.

Infrastruktura e nevojshme per lidhjen me rrjetin elektrik.

Makinerit qe do te perdoren ne kariere jane me motor dizel, ato punojne me nafta dhe lubrifikohen me vajra, me fjale te tjera ne teknologjine qe perdore firma dhe ka planifikuar ne vitet ne vazhdim nuk eshte e nevojshme linja elektrike.

Furnizimin me uje.

Ne teknologjine e prodhimit me kariere nuk perdoret uji.

Uji do te perdoret ne periudhe te thatë per lagien e rrugeve te levizjes se mjeteve te transportit.

Shkarkimet e ujerave te ndotura dhe mbetjeve.

Uji i ndotur do te shkarkohet ne nje vaske dhe pasi te mbushet me llumra, ujrat kalojne ne vasken tjeter. Ujrat largohen nga vaska pasi te jene ngurtesuar dhe depozitohen ne sheshin e caktuar nga

pushteti vendor ose ne sheshin e karires ne nje zone te percaktuar. Ujrat e pastra pas vaskave do te riperdoren per risperkatjen e terrenit apo transheve gjate muajt te veres.

Gjithashtu mbetjet e krijuara ne kariere nga veprimitaria humane e punonjesve ose nga proceset e punes do te trasportohen ne sheshin e depozitimit te miratuar nga pushteti vendor ose ne teritorin e karires dhe do te riciklohen ne mbyllje te aktivitetit per reabilitimin e karires.

Largimi i ujrave.

Nga monitorimi sistematik qe do te behet prurjeve te ujit i rekomandohet shoqerise qe me shtimin e tyre te merren masa per kanalizimin dhe drenimin e tyre jashte kontureve te karires, poshte horizontit te fundit te shfrytezimit, duke marre masa rigoroze qe ato te mos behen shkak per demtimin e qendrave te banuara.

Per te rritur qendrueshmerin e shpatit te shkallevet dhe per te parandaluar shkarjet, do te merren masat per kullimin e ujrave me kanale duke mos lejuar hyrjen e tyre ne brendesi te karires. Dyshemeja e ketyer kanaleve duhet te arrije deri ne shkembjenjtë rrethues. Kanalet vendosen ne krye te vendburimit ose gjithe perimetrin e tij duke nderprere drejtimin e rrjedhes se ujrave. Uji i grumbulluar dergohet nepermes tyre jashte kufijve te vendburimit ne perroin ose lumin me te afert.

Sheshet e depozitimit te sterileve.

Sheshi i depozitimit te sterilit eshte llogaritur ne kuoten me te ulet +290 ne skajen perendimor te karires. Sheshi i depozitimit eshte llogaritur qe te gjithe sasine e pergjitheshme te zbulimit, per te gjithe karrieren. Parashikohe te kryet sipas nje grafiku te sinkronizuar me prodhimin duke filluar nga viti i pare deri ne vitet e tjera ne vazhdim. Ky shesh do te jete me mbulesen natyrale te tokes qe gezon sot dhe ne fund te shfrytezimit do te rehabilitohet plotesisht duke krijuar nje livadh.

Organizimi i punes.

Ne kushtet gjeografike dhe klimaterike ku ndodhet objekti, organizimi i punes per shfrytezimin e mineralit se bashku me punimet e tjera perqatitore (transhe, rruge dhe zbulim) parashikohet te organizohet me nje nderrese ne dite (drite ne drite), 22 dite ne muaj, ndersa ne raste te veçanta per minatoret dhe kompresoristin mund te jete me dy nderresa. Punonjesit do te jene me eksperience si ne shpimin, mbushjen, plasjen e birave, plasjen masive dhe ne kryerjen e proceseve te tjera te karakterit minerar. Ne objekt parashikohet te punojne 7 - 9 punonjes.

Lëndët e para dhe ato ndihmëse, substancat e tjera dhe energjia e përdorur ose e gjeneruar nga instalimi.

Sic eshte trajtuar ne projektin teknik, ne kete objekt nuk do te ndertohen objekte siperfaqsore e per rrjedhoje nuk lind nevoja per perdorimin e materialeve te ndertimit. Lende e pare kryesore qe do te perdoren jane materialet ndihmese.

Burimet e shkarkimeve nga instalimi.

Objekti ku zhvillohet veprimitaria nuk ka burime te shkarkimeve ne ajer dhe vendndodhje te pikave te shkarkimit. Instalimi i ketij projekti nuk gjeneron mbetje te lengshme . Gjithashtu nuk gjeneron shkarkime te komponenteve organike te avullueshem dhe nuk ekziston asnje lloj burimi i mundshem per kete qellim.

I vetmi burim qe shkarkon ne mjedis jane pluhurat , gazrat dhe zhurmat e krijuara nga mjeti I ngarkimit dhe transportit te mineralit dhe sterilit. Nga vete-monitorimi i aktivitetit gjate ketyre vitetve ka rezultuar qe shkarkimet ne ajer sic jane pluhurat , gazrat, zhurmat etj... jane te paperfillshme, brenda normave te lejuara. Nuk jane stacionare dhe shkarkojne ne ajer per nje kohe relativisht te shkurter. Me teknologjine qe do te perdoret nuk parashikohen shkarkime ne ujra.

Mbetjet e ngurta qe gjenerohen nga procesi i zbulimit te mineralit jane zgjidhur ne projekt dhe eshte bere percaktimi i sheshit te depozitimit te sterilit dhe llogaritja e kapacitetit depozitues. Gjenerimi i tyre do te zgjase sa eshte afati i lejes se shfrytezimit.

Kushtet në vendndodhjen e instalimit dhe rastet e njohura historike të ndotjes.

Ne kuadrin e ketij projekti synohet te jepet ne menyre te detajuar vleresimi i ndikimit ne mjedis per objektin minerar qe kerkohet te pajiset me leje mjedisore, ne te cilin pershkruhen ne menyre te hollesishme karakteristikat fizike te projektit, marja ne konsiderate e alternativave, pershkrimi i karakteristikave te mjedisit qe mund te ndikohet, pershkrimi i ndikimeve te rendesishme te veprimtarise, parashikimi i ndikimeve indirekte, pershkrimi i masave per zbutjen e ketyre ndikimeve dhe permbytja joteknike e projektit.

Ne te gjithe rajonin perreth vendburimit, tradicionalisht, zhvillohen aktivitete ekonomike minerare, gje qe ka ndikuar edhe ne llojshmerine faunistike te pranishme ne te. Ne zone nuk egziston mundesa e strehimit te gjitareve te medhenj te cilet t'a perdonin ate si arela per sigurimin e ushqimit, ndersa formacionet me shkurre sherbejne si zona te pershtatshme per fshehjen dhe kullotjen e zvarranikeve.

Zona ne te cilen do te zhvillohet aktiviteti nuk gezon status te vecante si zone e mbrojtur, pasi flora dhe fauna jane shume pak te zhvilluara. Terreni per gjithesisht eshte shkembor, pothuaj i zhveshur dhe i mbuluar me barishte e shkurre shume te rralla.

Rrjeti hidrografik i perrenjve perben zonen e drenimit edhe per objektin qe do te shfrytezohet. Vendndodhja e instalimit te ketij projekti sic eshte trajtuar edhe ne studimin e kryer per kete qellim per gjithesisht ka kushte te mira. Zona ku do te instalohet projekti nuk eshte e populluar, reliivi nuk eshte i aksdentuar, kushtet hidrografike dhe hidrogeologjike jane te mira. Ne ajer, toke, uje etj.. nuk do te kete shkarkime qe paraqesin rrezikshmeri per demtimin e flores dhe faunes. Eshte bere vleresimi i ndikimeve ne fazen e hapjes, perqatitjes dhe shfrytezimit te ketij objekti.

Nga mbikqyrja e kesaj veprimtarie ka rezultuar qe i vetmi burim qe shkarkon ne mjedis jane pluhurat , gazrat dhe zhurmat e krijuara nga mjeti I ngarkimit dhe transportit te mineralit dhe sterilit te cilat jane te paperfillshme dhe brenda normave te lejuara.

Erozioni do te kontrollohet permes masave te parashkuara ne Planin e Menaxhimit.

Megjithese objekti do te shfrytezohet me siperfaqe lloje te ndryshme faunistike ne objekt do te gjenden nen presion te vazhdueshem, sidomos nga zhurmat. Keto ndikime jane te pashmangshme por masat e propozuara per zbutjen e tyre mund te rezultojne te sukseseshme ne fazat e ndryshme te zhvillimit te biodiversitetit, veçanerisht gjate ciklit te riprodhimit. Keto masa do te mund te zbatohen me me teper efikasitet gjate vitit te dyte te shfrytezimit mbasi te jete njohur mire sjellja e biodiversitetit ne objekt.

Gjate fazes se shfrytezimit nuk do te ndodhin ndryshime te pakthyeshme dhe te pashmangeshme ne pejsazhin, topografiane dhe gjeologjine e siperfaqes ku do te terhiqet minerali.

Natyra dhe sasitë e shkarkimeve të pritshme nga instalimi në çdo vend/mjedis, si dhe identifikimi i efekteve të rëndësishme të shkarkimeve në mjedis.

Çdo aktivitet që zhvillohet në mjedis shoqërohet me pasoja dhe ndikime në mjedis që janë pjesë e atij kompromisi që shoqëria jonë ka zgjedhur per t'u zhvilluar. Industria minerare është shumë e rëndësishme në ekonominë e një vendi, por ajo shoqërohet edhe me ndikime mjedisore negative të cilat në disa raste mund të jenë të pashmangshme..

Vlerësimi i ndikimeve të mundshme si pasojë e veprimtarisë bëhet duke u nisur nga një sërë faktorësh që lidhen me natyrën e veprimtarisë, teknologjinë e përdorur, mënyrën e operimit, sasinë e energjisë, lëndët e para të përdorura dhe mbetjet e gjenerura, të gjitha këto në kontekstin e mjedisit fizik, biologjik dhe socio-ekonomik. Kur flasim për shfrytëzim të resurseve minerare duhet të marrim në konsideratë përdorimin e makinerive të rënda, të ekspolozivëve si dhe zhvendosjen e transportin e sasive të mëdha të mineralit.

Bazuar në mënyrën e propozuar për shfrytëzim ndikimet më thelbësore mund dhe duhet të analizohen sipas fazave të veprimtarise, konkretisht, në fazën përgatitore, instalimit, punimeve të reja, në fazën e shfrytëzimit, në fazën e mbylljes, rehabilitimit të objekteve dhe riaftësimit të proceseve natyrore. Është e rëndësishme të kuptohet natyra e këtyre proceseve dhe forma e shfaqjes së tyre, direkte ose indirekte, në mënyrë që të përcaktohet qartë lloji i ndikimeve:

Identifikimi i ndikimeve te mundshme negative ne toke, nder me kryesoret mund te jene: *shqetesim i shtreses se tokes per shkakte hapjes se rrugeve, punimit te hapjes, ngjeshjes se pjesashme te tokes nga levizja e mjeteteve te punes dhe automjeteteve te transportit, erozionin minimal ne kohe me rreshje, ndotje e tokes si pasoje e avarive te mekanikes, vibracion si pasoje e germimeve etj..*

- Ndikimet negative në habitate dhe biodiversitetin e zonës së projektit.

Shqetesim i faunes ne zone mund te ndikohet nga fakti qe siperfaqja ku do te kryhen punimet per hapjen e rruges dhe punimet e shfrytezimit eshte e varfer ne bimesi dhe rrjedhimisht proceset ekologjike jane minimale dhe te kufizuara. Fakti qe ne zone ka zhvillohen shume aktivitete te ngjashme, na jep te drejte te themi se nuk do te kemi ndonje shtim apo demtim habitati e ekosistemesh te virgjera.

- Identifikimi i ndikimeve te mundshme negative ne pejsazh

Do te jene ndryshime te pjerresise se terrenit dhe ato vizuale te pejsazhit. ne zhvillimin e proceseve te tokeformimit ne siperfaqen e prekur.

- Shkarkimet në mjedis dhe prodhimi i mbetjeve.

Nga aktiviteti njerezor si kartona, bidona vaji, ambalazhe dhe qese plastike etj...

- Ndikimet negative shtesë (kumulative) në cilësinë e mjedisit në zonën e projektit dhe burimet natyrore, si mineralet, pyjet, burimet ujore.

sic jane : shkarkim i sasise minimale te gazeve nga automjetet, emetim zhurmash nga automjetet e transportit dhe mjetet e punes, sasi pluhuri si pasoje e qarkullimit te kamioneve jashte objektit dhe transportit te mineralit etj.

Gjithashtu, gjatë të gjithë operacioneve të punës mund të ndodhë erozion minimal, sidomos në kohë me reshje. Për të mos u ndikuar kanalet kullues të zonës nga mbushja me llumra dhe shtimi

i përbajtjes së materies së ngurtë në ujërat shërbejnë kanalet perimetrikë në anët e pjerrëta të vendshfrytëzimit.

Teknologja dhe teknika të tjera të propozuara për parandalimin e shkarkimeve ose për pakësimin e shkarkimeve nga instalimi, veçanërisht duke zbatuar teknikat më të mira të disponueshme.

-Shtrirja fizike

Vlereson siperfaqen apo dimesionin hapsinore te nje ndikimi te dhene ne raport me burimin qe gjeneron ate ndikim, p.sh. ndikimi ne toke nga shfrytezimi eshte nje ndikim saktesisht i perkaktuar i cili mund te matet , por ne se do te ket erozion te tokes ndikimi rritet ne permasa fizike te siperfaqes se marre per studim.

- Kohezgjatja e ndikimit

Vlereson se sa do te zgjase nje ndikim i caktuar ne dimesionin kohe (ndikim i perhershem apo i perkohshem). Ne rastin tone shfrytezimi nuk eshte i perhereshem por, per nje periudhe 10 vjecare. Ndersa te gjitha ndikimet e tjera negative ne mjedis jane te perkoshme, si shkarkimet e ujit te rreshjeve, gjelberimit , etj

-Kthyeshmeria

Vlereson mundesin e kthimit te mjedisit te ndikuar ne gjendjen e tij te mepareshme (aftesia per tu rehabilituar dhe regeneruar)

-Rendesia

Realizon nje vleresim total te tre permasave te mesiperme dhe njekohesisht theksion vemendjen qe duhet patur per administrimin e ndikimit. Ndikimet e parashikuara nuk kane shtrirje te madhe fizike, objekti i shfrytezimit ndodhet ne distance te konsiderueshme nga zona me e afert e banuar dhe nuk preket nga zhvillimi i ketij aktiviteti.

Zhurmat qe krijohen gjate hapjes dhe shfrytezimit te shkallev te karieres nuk perbejn ndotje akustike. Analiza e frekuences te zhurmese te emetuar nga keto makineri dhe pajisje tregon se ato ndodhen nen mesataren e frekuences 100 – 150 Hz , e cila eshte e pranueshme nga veshi i njeriut. Koha ne te cilen do te jene te pranishme keto zhurma eshte vetem gjate dites, meqenese ne objekt do punohet vetem me nje turn. Niveli i zhurmave te ketyre mjeteve ne largesi nuk do te jete i madh dhe do te jete konform normave ne fuqi. Punonjesit e karieres do te pajisen me kufje dhe mjete mbrojtese.

Ndikimet e mundshme ne peizazh.

Duhet theksuar se siperfaqja qe do te shfrytezohet eshte kodrinore malore. Aktiviteti shfrytezimit me qill te hapur (kariere siperfaquesore) prek perkohesisht peizazhin ekzistues dhe topografine e saj per gjate kryerjes se aktivitetit. Nder ndikimet me evidente do te jene ndryshime te pjerresise se terrenit dhe ndryshime vizuale te pejsazhit po keshtu ndikime do te kete edhe ne zhvillimin e proceseve tokesore te tokeformimit etj ne siperfaqen e prekur. Kjo patjetet qe ka edhe ndikime kumulative si erozioni per te cilat do te merren masat perkatese per zbutjen dhe sidomos mbajtjen dhe kontrollin e tyre brenda kufijve te siperfaqes se objektit.

Ndikimet ne toke.

Zhvillimi i aktivitetit te shfrytezimit te mineralit gjeneron mbetje te ngurta por keto mbetje po qe se zhvillohet industria e ndertimit te gjitha behen te dobishme. Ato nuk shkaktojne ndotje te

tokes pasi jane marre masa qe ne perfundim te shfrytezimit ato do te rikthehen ne shkallet e karrieres dhe ne sheshin me kuote +630. Ato do te sherbejne per rehabilitimin e zones. Sterilet qe do te dalin nga shfrytezimi i karrieres do te depozitohen ne nje shesh te caktuar per tu perdorur me vone gjate fazes se rehabilitimit, Keto mbetje do te dalin nga procesi i zbulimit te mineralit dhe humbjet gjate shfrytezimit nuk permbajne elemente te cilat kontamionjne token. Dheu do perdoret per qellime rehablithimi pastrimi i zones se parkimit dhe mbajtjes se makinerive/ objekte sherbimi. (prerje shkurresh dhe bimesh barishtore). Do te pershatet nje siperfaqe ne te cilen do vendosen makinerite ne fazen para-pergatitore dhe te shfrytezimit te karrieres.

Ngjeshje e pjesshme e tokes nga levizja e automjeteve te transportit.

Behet fjale per ngjeshjen nga kamionet te cilet do te levizin ne brendesi te vend - shfrytezimit.

Erozion minimal ne kohe me rreshje ne siperfaqen e vend shfrytezimit.

Sasi teper minimale erozioni siperfaqesor ne mot me rreshje nga kanalet perimetrik ne anet e pjerria te vendshfrytezimit me qellim qe te mos ndikohen kanalet kullues te zones duke u mbushur me llumra por edhe duke shtuar permbajtjen e materies se ngurte ne ujerat e ketyre rrugeve ujore.

Ndotje e tokes si pasoje e avarive qe mund te pesojne makinerite dhe mund te kete rrjedhje te lubrifikanteve ne toke, por kjo ne sasi minimale. Gjenerim i mbetjeve te ambalazheve si kartona, bidona dhe qese plastike qe grumbullohen nga aktiviteti i punonjesve jane ne sasira minimale por gjithsesi shoqeria do bez grumbullimin e tyre ne kontenier dhe largimin me pas per ne vendet e caktuara nga pushteti lokal.

Ndikimet ne uje.

Procesi i shfrytezimit te karrieres nuk kerkon perdorimin e ujit, uji do te perdoret ne procesin e kryerjes se shperthimit per uljen e pluhurit, per lagien e territorit ne menyre qe te shmangen pluhurat Ne perimetrin perreth karrieres shoqeria do te hap kanalet e grumbullimit te ujerave te shiut te cilat do te kalojne ne vaskat e dekantimit sebashku me ujin qe do perdoret per sperkatje dhe pas dekantimit nje pjese e tij do te riperdoret per te njejtin fuksion sperkatjen per eleminimin e pluhurave. Uji qe do te shkarkohet ne mjedisin ujor prites pas dekantimit do te monitorohet ne menyre qe te mos permbaj sterile.

Ndikimet ne ajer.

Sasia e gazeve nga djegia e karburantit qe do te shkarkohet nga mjetet motorrike eshte ne sasi minimale. Pajisjet dhe makinerit qe do te perdoren do te jene sipas standarteve bashkohore, ne gjendje teknike te rregullt ne menyre qe te mos kene as rrjedhje te karburanteve ne toke. Persa i perket emetimit te pluhurave gjate shfrytezimit apo ngarkimit te mineralit te gipsit dhe te sterileve ato jane te pashmangshme por nga ana e shoqerise do te behet lagia e territorit ne menyre periodike sidomos ne kohe te thatet dhe me ere. .

Ndikimi nga zhurmat.

Zhurmat ne karriere do te krijohen nga mjetet qe do te punojne per shfrytezin e mineralit te kromit si nga makinerite per shkriftimin e shkembinjeve dhe te mineralit, ekskavatorit, sonda automjetet etj. Ne afersi te objektit qe do te shfrytezohet nuk kemi objekte apo institucionet , shtepi banimi te cilat te bezdisen nga fuknsionimi i aktivitetit. Zhurmat do te monitorohen ne

jene brenda normave per orare pune, punonjesit do te pajisen me kufje per tu mbrojtur nga ekspozimi i tyre.

Ndikimet ne klime.

Zhvillimi i aktivitetit nuk sjell ndryshime klimatike si ne drejtim te permiresimit ashtu edhe ne ate te perkeqesimit te saj, pra ky aktivitet nuk ka asnje lloj ndikimi mbi klimen e rajonit.

Ndikimet e aktivitetit te zhvillimit mbi ndertimet, trashegimine arkitektonike dhe historike.

Ne zonen e ku eshte projektuar nuk do te kete ndikime mbi ndertimet pasi nuk do te kete ndertime te rreja. Zona eshte perdonur me pare per shfrytezimi e gurit gelqeror dhe po te njejtin aktivitet do te vazhdoj.

Ndikimet ne floren, faunen.

Zona në sipërfaqen e së cilës do ushtrohet aktiviteti është një zonë në të cilën nuk takohen elemente te spikatur te flores. Perreth kësaj zone, mund te hasim bimesi te mesme te ulet dhe barishte te ndryshme. Aspekti faunistik i lidhur ngushte me mjedisin rrethues ketu paraqet një larmi biologjike jo shume te pasur. Vlerat e tanishme faunistike te zones jane elementare. Takohen shume pak perfaqesues te shpendeve dhe reptileve te takuar gjate eksplorimit te zones.

Ndikimi mbi popullsine.

Zhvillimi i aktivitetit nuk ka ndikim negative mbi popullsine e rajonit, ai nuk ndikon as ne shendetin apo zhvendosjen e tyre nga rajoni, por do ti afroje duke punesar një pjese te tyre.

Vleresimi i ndikimeve ne fazen e mbylljes.

Mbas shfrytezimit te objektit dhe mbylljes se veprimtarise eshte planifikuar te realizohen punime rehabilitimi te konceptuara ne dy faza sipas natyres se punimeve dhe qellimit te tyre.

Operacionet per rehabilitimin do te realizohen ne keto faza kryesore:

- Operacionet per largimin e makinerive.
- Operacionet per gatitore per sistemimin dhe pershtatjen e siperfaqes se karieres (sheshi i depozitimit)
- Operacionet e mbjelljeve dhe kujdesit per rehabilitimin

Ndikimet me te mundeshme qe lidhen me kete faze jane:

- Emetime pluhurash dhe zhurme gjate procesit te ç'montimit te makinerive dhe sistemimit te dherave – Emetime gazesh si pasoje e levizjes dhe transportit te pajisjeve.
- Derdhje aksidentale karburanti dhe hidrokarburesh nga mjetet e transportit. Keto jane ndikime te pashmangeshme plotesisht por qe Shoqeria do te marre masat e duhura qe te minimizohen ne maksimum sidomos duke planifikuar me eficçencen dhe ulur kohezgjatjen e realizimit te operacioneve.

Mundesia e zbutjes se ndikimeve dhe argumentimet perkatese nese per ndikime te caktuara nuk mund te zbatohen/ ndermerren masa zbutese.

Referuar natyres se proçesit nuk kemi sasi gazesh te shkarkuar ne atmosfere, gazet prej mjeteve te punes jane ne intervale kohore te shkurtra , brenda normave te lejuara pa ndonje ndikim negativ ne mjedisin perreth. Këto lloj mjetesh emetojnë sasira gazesh të cilat janë rezultat i punës së motorrave me djegie të brendëshme, brënda normave të lejuara. Këto mjete para se të vihen në punë janë objekt i kontrolleve teknike veçanërisht për emetimet e gazta. Per mbrojtjen nga gazet e motorreve dizel do te merren keto masa:

Mjetet motorrike do te jene bashkekohore qe plotesojne standartet shteterore. Ato do te jene te pajisura me marmita me katalizatore per kapjen e gazeve toksike. Meqenese qendrat e banuara jane ne një distance relativisht te konsiderueshme nga zona e shfrytezimit, keto emetime nuk ndikojne ne to. Gjithashtu nuk do te kete ndikim tek punonjesit e karieres, floren dhe faunen per rreth saj. Per zbutjen e ketyre ndikimeve mbi punonjesit e karieres ata do te pajisen me mjete mbrojtse si maska ,syze mbrojtse kundra, kufje,doreza dhe veshje pune per t'i mbrojtur nga pluhuri, gazet, zhurma , demitim etj. Zhurmat qe krijohen vijne nga levizja e makinerive, jane te pranishme por nuk perbejn rrezik dhe shqetesim per mjedisin sepse zonat e banuara jane ne një distance te konsiderueshme. Per mbrojtjen nga zhurma te njerezve nga ana e shoqerise do te punohet ne dy drejtime

- Ne karriere do te perdoren makineri dhe pajisje te teknologjise se larte te pajisura me amortizues te zhurmave.
- Punonjesit e karieres do te pajisen me mjete mbrojtse nga zhurmat sipas rregullores se sigurimit teknik.

Zonat e ndjeshme ndaj ndikimeve te projektit (zona te mbrojtura dhe habitate, qendra te banuara, burime ujore, zona arkeologjike etj).

Si rezultat i zbatimit te projektit ne kete zone nuk ka ndikim negativ mbi ndertimet, trashegimine arkitektonike dhe historike, tiparet arkeologjike dhe mbi vepra te tjera njerezore, sepse ne kete zone nuk ka asnje objekt te një rendesie te vecante te karaktereve te lartpermendura. Kjo tregon që zona është zonë e lirë jo vetëm për të realizuar prodhimin e gipseve, por njëkohësisht një zone në të cilën aktiviteti nuk shoqërohet me pasoja ndotëse për mjedisin.

Ndikimet pozitive ne mjedisin e zones se projektit.

Shfrytezimi i burimeve natyrore qe per kete rast eshte minerali gurit gelqeror ne trajte copasheshte domosdoshmeri ashtu siç eshte domosdoshmeri shfrytezimi i shume burimeve te tjera natyrore. Shfrytezimi i tyre duhet ber sipas projekteve te hartuara nga ekspertet duke zbatuar ligjet ne fuqi. Si rrjedhoje e zbatimit te projektit ne objektin e projektuar, nuk ka ndikime pasuese mjedisore. Ne projekt, nuk perfshihen ndryshime ne popullsin e zones, te zhvendosjes se saj per shkak te aktivitetit. Ne territorin e zbatimit te projektit nuk ka qender te banuar, banesat me te aferta jane mbi 1.4 km, prandaj dhe nuk do te kete ndikime ne popullsi. Zhvillimi i ketij aktiviteti do te sjell ndikim pozitiv ne punesimin e banoreve te zones te cilet kane edhe eksperience edhe duhur ne kete fushe pasi objekte te tilla ne kete zone ka shume ne kete zone qe jane ne aktivitet qysh pas vitit 1990. Punesimi i tyre do te sjell edhe rritjen dhe permiresimin e cilesise se jeteses. Gjatë zbatimit të aktivitetit nuk do kete ndryshime të rritjet të rrugëve lokale dhe transportit. Për rrjedhojë aktiviteti nuk do ndikoje absolutisht në rrugët lokale

dhe transport, përkundrazi subjekti është angazhuar të mirembajë rrugët lokale të transportit me qëllim të mbarvajtjes së mirë të aktivitetit të tij.

Masat e propozuara per mbrojtjen e mjedisit nga secili ndikim negativ te identifikuar.

Masat qe do te merren per zbutjen e ndikimit ne zbatimin e ketij projekti do te konsistojne ne marrjen e masave per uljen e ndotjeve gjate punimeve, ne pejsazh, ne ajer, te pluhurave dhe zhurmave, si dhe uljen e efekteve negative hapsinore te territorit , faunen dhe floren. Me qellim minimizimin e efekteve negative mjedisore dhe rritjes se efekteve pozitive ne mjedis, nga ana e shoqerise do merren masa per zbutjen dhe minimizimin e efekteve negative ne mjedis. Ndikimet mjedisore te projektit do te zbuten duke zbatuar me korrektesi teknikat e me poshtme:

1. Piketim te sakte te siperfaques ku do te happen rruget dhe shkallete e karrieres.
2. Kontrolli i pluhurave nepermjet lagies se zones se punes (dalja e mineralit nga karriera), mbulimit te kamioneve gjate transportit sidomos ne kohe te thate dhe me ere.
3. Kontrollin e dherave te gjeneruara dhe mbeturinave jashte standartit per mineral kromi dhe sistemimin e tyre nepermjet kompakesimit dhe mbjelljes se shkurreve qe do te dalin nga pastrimi dhe mirmbajtja me qellim rivegjetacionin e ambjetit perreth perimetrit te zones qe do te happen shkallet e karrieres.
4. Hapjen e kanaleve te nevojshem me qellim drejtimin e ujerave te shiut dhe erozionit per parandalimin e shembjes se siperfaques dhe vithisjeve te ndryshme.
5. Plasje e mireplanifikuar dhe e kontrolluar sipas rregullores te sigurise.
6. Kontroll teknik i mjeteve te punes per te parandaluar rrjedhjet e karburantit dhe aksidentet e mundshme.
7. Do te zbatohen me rigorozitet kushtet e sigurit teknik per punonjesit. Vleresimi i efektivitetit te pritshem te masave zbutese. Realizimi i objektivave dhe treguesve te pritshem te parashikuar ne projekt do te varet nga respektimi i te gjithe treguesve te percaktuar. Kontrolli, monitorimi dhe permiresimi i vazhdueshem i kushteve te punes do te çojne perfundimisht ne nje proces pune te kontrolluar me shkarkime brenda normave, duke mos sjelle pasoja per shendetin e njerzve dhe mjedisin perreth.

Programin i monitorimit te ndikimeve ne mjedis gjate zbatimit te projektit.

Subjekti do te monitoroje aktivitetin e prodhimit te mineralit te kromit me karriere ne disa drejtime sipas nje programi te hartuar per kete qellim. Ne perqatitjen e programit te monitorimit mjedisor merret ne konsiderate mundesia e realizimit te nje monitorimi te elementeve me ndikim ne mjedis. Vetemonitorimi aktivitetit nga subjekti do te behet per ata elemente qe parashikohet se kane ndikim negativ ne mjedis. Te dhenat e marra nga monitorimi do te evidentohen ne regjistrin perkates dhe me rezultatet e matjeve do te informohen organet e administrimit te mjedisit ne qender dhe ne qark. Te dhenat cilesore, sipas tableles do te hidhen ne nje register qe administrohet nga vete kompania dhe do te dorezohen ne ARM-ne e Qarkut perkates sa here eshte e nevojshme, sipas procedurave ligjore dhe rregulloreve.

Masat qe rekomandohen ne monitorim:

- Inspektimi i zones per te kontrolluar shendetin e vegjencionit.
- Kontrollin e erozionit.

- Demtim nga kullotja e kafsheve si shtepiake dhe ato te egra.
- Ndotja nga barnat e keqia. Indikatoret mjedisor qe monitorohen, jepen qarte me VKM per programin e monitorimit, megjithate keta indikator duhet te pershtaten dhe ti perkasin veprimtarise.
- Qellimi i monitorimit mjedisor per veprimtarine e projektit te zbatuar eshte qe te siguroje te dhena nepermjet te cilave te vleresohet ne se operimi i veprimtarise eshte ne perputhje me ligjet dhe standartet mjedisore qe lidhen me te, si dhe per te vleresuar performancen mjedisore te menaxhimit te saj ne kuader te permiresimit te vazhdueshem. Me poshte jepen disa indikatore te cilet duhen monitoruar per te vleresuar suksesin dhe matur realizimin e objektivave mjedisore te projektit
- Monitorimi i zhurmave mjeteve te ngarkim te transportit dhe nxjerjes se mineralit ne fazene hapjes se karrieres, shfrytezimi dhe gjate transportit ne qendrat e banuara Vazhdimesht
- Monitorimi i sjelljes se bimesise se zonen rrith karieres ne nje distance me rreze 200 ml. Vazhdimesht
- Monitorimi i pluhurave ne progeset e zbulimit, hapjes se rrugeve, gjysem transheve dhe nxjerjes se mineralit ne kariere dhe gjate transportit, vecanerisht ne rruget e pa asfaltuara. Ne stinen e thate dhe kohe me ere
- Monitorimi i gjendjes se paisjeve e makinerive, vecanerisht mjeteve te ngarkimit dhe transportit dhe mundesise per rrjedhje dhe ndotje. Vazhdimesht
- Monitorimi faktoreve qe shkatojne fatkeqesi natyrore dhe humane Vazhdimesht
- Monitorimi i kendit te skarpates se shkalles se karrieres dhe brezit te sigurise Vazhdimesht
- Monitorimi i sjelljes se bimesise se mbjelle gjate rehabilitimit ne shkallet e shfrytezuara dhe sjellja nga shfrytezimi ne shkallet e pa shfrytezuara. Vjetore

Plani i menaxhimit dhe monitorimit te mjedisit.

Rolet dhe perjegjesit per zbatimin e seciles mase te propozuara per mbrojtjen e mjedisit ne secilen faze te projektit

Problemet e gjenerimit te mbetjeve dhe administrimit te tyre jane minimale. Mbi depozitimin e mineralit nuk ka mbules dherash shume te madhe. Mbetjet e krijuara gjate shfrytezimit do te perdoren si stabilizant per shtrim rruget. Gjithe prodhimi ne kariere do te jete i perdonshem. Mbetjet urbane hidhen kryesisht ne vende te caktuara per kete qellim. Grumbullimi dhe heqja e mbetjeve dhe sistemimi i mbetjeve sterile eshte perjegjesi e prodhuesit.

Veprimtaria e shfrytezimit te mineralit te kromit eshte veprimtari minerare per nxjerrjen e ketij minerali. Ajo do te zbatohet me punime siperfasore, karriere. Per te shfrytezuar mineralin me kariere hapet vendburimi me elementet e saj, rruget, gjysem transhete dhe shkallet e karrieres. Te gjitha keto punime minerare hapen ne shkembinje e zones qe do te shfrytezohet, brenda siperfaqes se miratuar ne zonen minerare. Mbetjet qe gjenerohen gjate hapjes se rrugeve, gjysem transheve, shkallevet per zbulimin dhe nxjerrjen e mineralit jane lende e pare per perdonim. Keto mbetje jane objekt i ligjit Nr. 10304, date 15.07.2010 "Per Sektorin Minerar ne Republiken e Shqiperise", i ndryshuar dhe veçanerisht udhezimet Nr.3 date 17.05.2006 "Per planet e rehabilitimit te siperfaqeve te demtuara nga aktiviteti minerar" Per te plotesuar kerkesat e ketij udhezimi eshte hartuar plani i rehabilitimit te karrieres dhe mbetjeve minerare te gjeneruara nga

veprimtaria minerare nga kjo karriere. Per te shhangur dhe menaxhuar sa me mire ndikimet negative ne mjedis te shkaktuara nga elementet e pershkruar me siper, subjekti nepermjet personelit te tij harton dhe zbaton nje plan efikas menaxhimi te ndikimit ne mjedis. Ne perpilimin e Planit te Menaxhimit dhe analizimin e tij eshte vrejtur se realizimi me sukses i ketij plani sjell nje sere perfitimesh per shoqerine te tilla si: ushtrimi i veprimtarise ne perputhje me ligjet dhe rregulloret, mardhenie te mira me publikun dhe ambientalistet, shhangja e penaliteveve nga organet e kontrollit te mjedisit etj. Parimet e zbatueshme te programit te menaxhimit te elementeve me ndikim ne mjedis jane paraqitur me poshte nga ana e stafit drejtues i konsultuar me stafe inxhinerike dhe drejtues te objektit. Detajimi i parandalimit, kontrollit dhe nderhyrjeve te stafit te linjes ne elementet e vecante dhe delikate sipas nje tabele te kuadrit logjik eshte mjaft domethenes per iniciativen dhe perqegjesine. Filozofia e ketij plani mbeshtetet ne disa parime te zbatueshme si:

Parandalimi

- Perzgjedha e teknologjise plotesisht te kontrolluar dhe moderne me pajtueshmeri mjedisore.
- Paisja e territorit te aktivitetit minerar dhe ambjenteve te punes me sisteme perballimi te emergjencave. Zbatim rigoroz i rregullave te sigurimit teknik gjate punes dhe nderprerjes se saj duke zbatuar normat e vendosura per kete qellim kur konstatohet shkelje.
- Perdorimi i mjeteve mbrojtse ne pune si doreza syze mbrojtse rroba pune.
- Plotesimi i gjithe dokumentacionit figurativ qe ka te beje me zbatimin e rregullave te manovrimit per çdo paisje, rregullave te sigurimit teknik dhe mbrojtjes ne pune si dhe atyre kundra zjarrit. Ne vendet te dukshme dhe me shkalle te larte rreziku te vendosen parrulla paralajmeruese.
- Kontrolli mjekesor periodik i punonjesve.
- Tokezimi i te gjitha paisjeve qe punojne me energji elektrike per te shhangur aksidente me pasoja

Nderhyrje

Riparim i menjehershems i difekteve dhe avarive teknologjike.

Aktivizim i menjehershems i stafit dhe mjeteve te fikjes se zjarrit.

Njoftim i menjehershems i autoriteteve dhe njesive te specializuara ne rast emergjencash (zjarrfikes, autoambulanca). Personeli dhe organet shteterore te specializuara Administrim Perdorimi dhe ruajtja me perqegjesi i te gjithe infrastruktureve dhe mjeteve te pershkruara me siper Stafi i kompanise

Filozofia e Menaxhimit

- Kostot perkatese te zbatimit te masave te propozuara per mbrojtjen e mjedisit Masat e propozuara dhe kostot e tyre do te mbulohen nga zhvilluesi i projektit.
- Plani i komunikimit dhe informimit te publikut per ndikimet ne mjedis, masat e marra per mbrojtjen e mjedisit dhe monitorimin e ndikimeve ne mjedis gjate zbatimit te projektit.
- Te dhenat qe do te mblidhen nga monitorimi i mjedisit do te vihen ne dispozicion te organeve shteterore dhe te interesuarve te tjere, gjithashtu keto te dhena do te analizohen

me qellim permiresimin e performances mjedisore te veprimtarise dhe berjen e korrigjimeve te nevojshme.

Gjate ushtrimit te ketij aktiviteti minerar, subjekti do te mbaje parasysh qe problemet mikroklimes e sigurimit teknik dhe te mbrojtjes ne pune te jene me te rendesishmet dhe me te mprehtat, qe kerkojne vleresim serioz.

Eshe e domsoshme qe per drejtimin teknik te punimeve te aktivizohen specialiste te larte , me ekperience ne fushen e shfrytezimit te pllakoreve dhe mundesisht ta kene njojur zonen ne te cilen do te ushtrohet aktiviteti minerar.

Drejtuesi teknik i punimeve, para fillimit te punes dhe gjate saj , do te zbatoje rregullat dhe normat e percaktuara ne Regulloren e Teknikes se Sigurimit per Minierat dhe Karierat qe jane ne zbatim dhe Ligjet Minerar te Shqiperise Nr 10304, date 15.7.2010 dhe akteve nenligjore te tij Regulloret e Teknikes se Sigurimit, nga ana e drejtuesit teknik te punimeve dhe subjektit privat, do te zbatohen ne cdo proces pune te percaktuar ne plan- organizimin e kryerjes se punimeve te hartuar nga drejtuesi teknik i punimeve dhe te miratuar nga drejtuesit e firmes ,

Në përfundim të aktivitetit, do të duhet që të transformohen sipërfaqet e dëmtuara në një relief të ri natyror, në një sipërfaqe në formën e sotme por te mbuluar nga vegetacioni, dhe në terene të gjelbëruara.

PERGATITI

"STUDIME PROJEKTIME MINERARE" SH.P.K.

Licensuar nga Q.K.L. per sherbime ekspertize profesionale lidhur me ndikimin ne mjedis.

nr. license LN-7543-02-2014

Eksperti i mjedisit Inxh:

Hysen DOÇI

Inxhinier Gjeoinxhinier:

Denis STASA

Inxh Miniere-Markshejder

Halil BULICA

